

Kritinio mąstymo užduotys

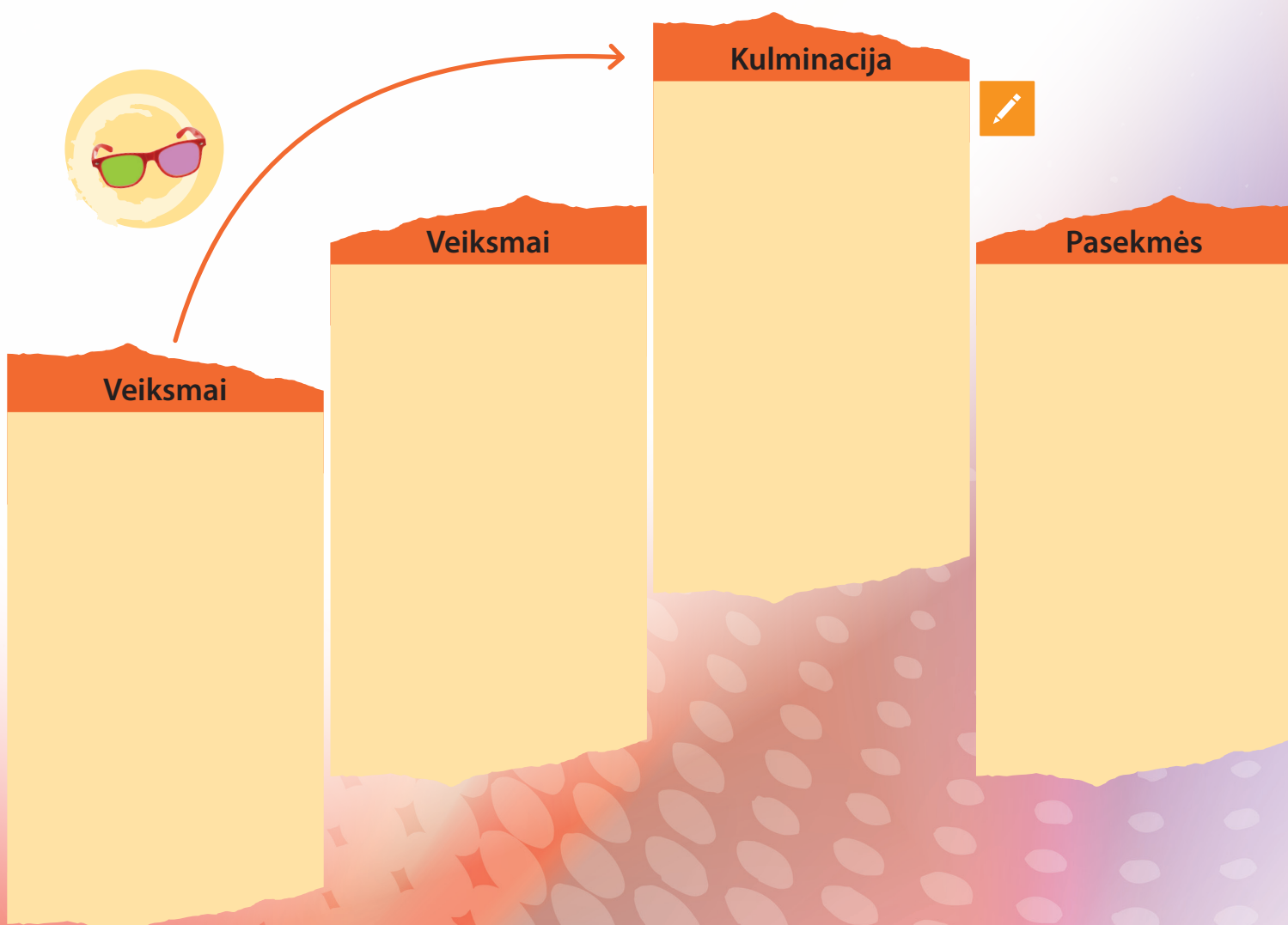
Tėvai ir vaikai

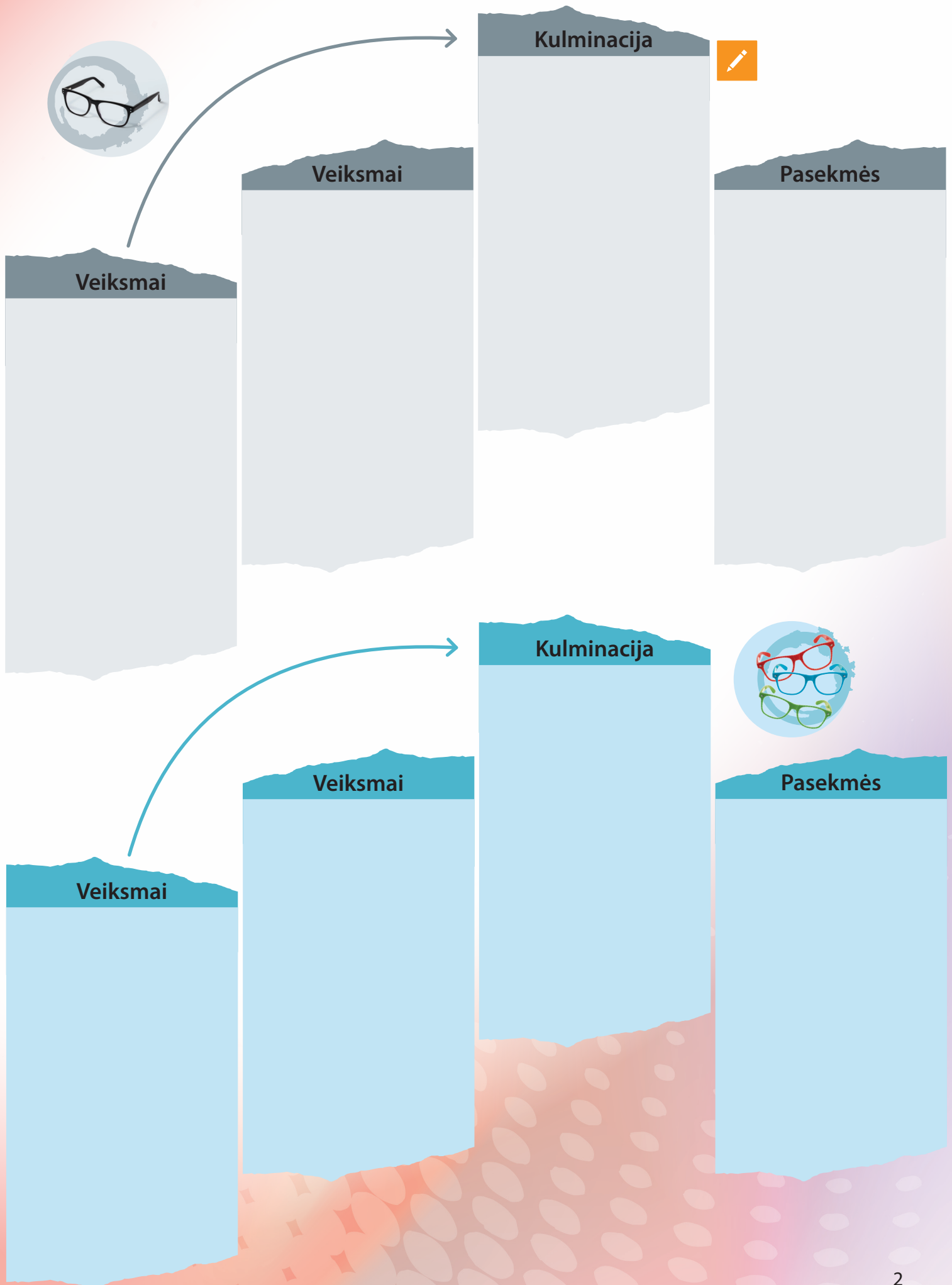

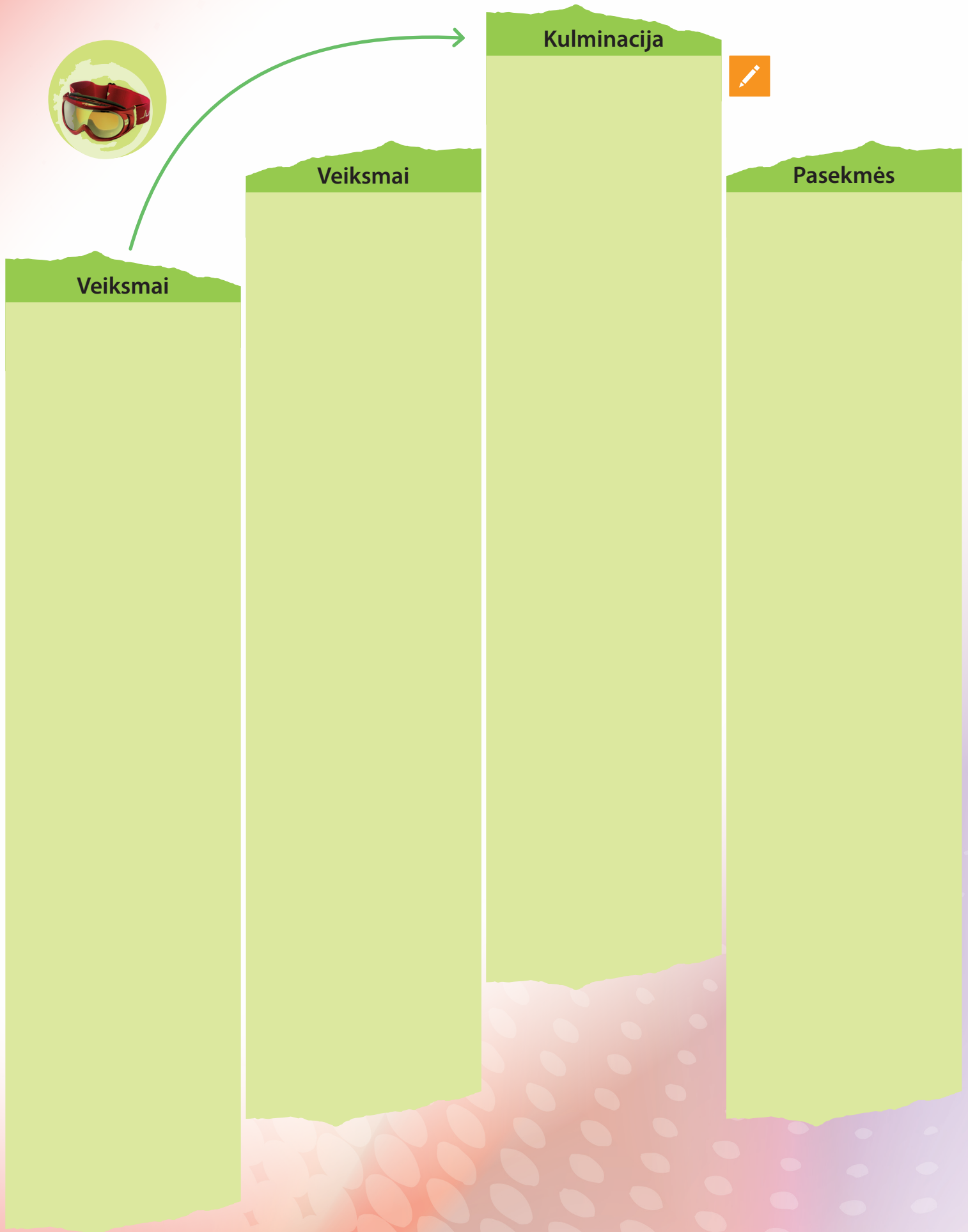
1. Užduotis. Situacijos analizė

Paauglys blogai elgiasi mokykloje, viešose vietose, visiškai neklauso tėvų. Už blogą elgesį jis patenka į socializacijos centrą.

Sukurk situacijos eigos schemą nurodydamas paauglio elgesio veiksmų seką ir iš to kylančias pasekmes. Į veiksmų seką žiūrėk per skirtingus akinius:

2. Užduotis.

Statistika nurodo, kad per pastarąjį dešimtmetį iš Lietuvos emigravo apie 289 670 žmonių.

Naudodamasis argumentų schema, nurodyk emigracijos priežastis (ir ne priežastis) bei pasekmes (ir ne pasekmes). Sudarytą analizės schemą pristatyk klasei.

Priežastis

Priežastis

Priežastis

Įvykis

Pasekmė

3. Užduotis.

Atlik vienos iš šių situacijų analizę ir užpildyk žemiau pateiktą kritinio mąstymo schemą pagal pagrindines šeimos funkcijas.

1. Transnacionalinė šeima ir emigracija: mokslo ekspertų požiūris.

Šeimą tiriantys įvairių mokslo šakų (sociologijos, edukologijos, psichologijos, teisės, istorijos, demografijos ir kt.) ekspertai pastebi, kad sparčios visuomeninės permainos ir emigracijos procesai lėmė, jog susiduriame su nauju šeimos tipu – *transnacionaline šeima*. Tai šeima, kurios nariai gyvena skirtingose valstybėse.

Statistiniai duomenys rodo, kad per 22 nepriklausomybės metus iš Lietuvos išvyko apie 769 tūkst. asmenų, arba apie penktadalis šalies gyventojų (2011 m. surašymo duomenys // *Lietuvos statistikos departamentas.123.emn.lt/lt/bendros-tendencijos/*). Todėl tikslinga paanalizuoti, kaip keičiasi nusistovėjęs šeimos gyvenimas emigravus vienam ar keliems šeimos nariams:

- kinta šeimos atliekamos funkcijos;
- vyksta šeimos struktūros pokyčiai;
- perskirstomi socialiniai vaidmenys;
- keičiasi tarpusavio santykiai;
- kinta psichologinis mikroklimatas.

Kokios emigracijos ilgalaikės pasekmės ne tik šeimos nariams, bet ir visuomenei – asmens socializacijai, šeimos instituto stabilumui, gimstamumui, kartų solidarumui ir kt.?

Kaip vertini transnacionalinę šeimą: kaip normaliai funkcionuojančios šeimos transformaciją ar krizę?

2. Prasižengusių mokinių socializacija: visuomenės ir vaiko teisių apsaugos institucijų požiūris

Šeima – vaiko socializacijos pagrindas. Vis dėlto tėvams ne visada pasiseka sėkmingai atlikti vaikų ugdymo ir socializacijos funkcijas. Daugelio autorių tyrimų rezultatai rodo, kad dažniausiai pasitaiko šie nepalankūs asmenybės formavimosi veiksniai:

- nepilna ir nedarni šeima;
- alkoholio ir narkotikų vartojimas;
- nuolatiniai tėvų nesutarimai ir konfliktai;
- emocinių ryšių tarp tėvų ir vaikų nepastovumas, emigracija;
- įvairios auklėjimo klaidos, priežiūros ir kontrolės šeimoje stoka;
- vaiko nesutarimai mokykloje su mokytojais ir bendraamžiais;
- neformalios grupės ir kt.

Jei paauglys nesimoko, nelanko mokyklos, netinkamai elgiasi viešose vietose ir visiškai neklauso tėvų – kas gali padėti jam susivokti ir vėl grįžti prie normalaus gyvenimo ritmo? Ar pačiam 16–18 metų mokiniui svarbu suvokti savo teises, ar bendruomenė, pvz., mokyklos taryba, turi teisę šalinti prasižengusį mokinį iš mokyklos ir nukreipti jį į socializacijos centrą?

Kiek mokyklų socialiniai pedagogai, klasių auklėtojai, vaiko teisių apsaugos specialistai, socialiniai darbuotojai pajėgūs padėti šeimai išspręsti vaikų socializacijos problemas: individualiai su vaiku bendraudami dažniausiai formalioje mokyklos aplinkoje arba dirbdami komandoje?

